

Lausunto 11.1.2022

VN/32784/2021

Lausunto annettu [lausuntopalvelussa](#):

Hallituksen esitys laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys käsittelee mahdollisuutta laajentaa koronapassin eli EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämisedellytystä myös tilanteessa, jossa rajoitustoimenpiteitä ei muutoin olisi käytössä. Esityksen tavoitteeksi on annettu pyrkimys mahdollistaa erilaisten palvelujen terveysturvallinen käyttö sekä terveysturvallinen osallistuminen erilaisiin tilaisuuksiin ja toimintoihin, joissa ihmiset kohtaavat toisiaan. Esityksessä suositellaan, että koronatodistusta saisivat edellyttää asiakkailtaan muun muassa ravintolat, yleisötilaisuuksiin käytettävät tilat, kuntosalit ja muut urheiluun tai liikuntaan käytettävät tilat, harrastustoimintaan käytettävät tilat, hovi- ja teemapuistot sekä museot, näyttelytilat ja muut vastaavat kulttuuritilat. Vastaavasti koronatodistusta ei voitaisi ottaa käyttöön julkisessa liikenteessä tai siten, että sen edellyttäminen estäisi elintarvikkeiden, lääkkeiden tai muiden näihin merkitykseltään rinnastuvien henkilökohtaisen elämän kannalta välttämättömien tarvikkeiden hankkimista tai välttämättömä omaisuuden kunnossapitoa. Koronatodistusta esitetään kuitenkin voitavan käyttää liikenteen osalta esimerkiksi risteilyillä ja kiertoajeluilla tai muussa vastaavassa palvelussa, jossa asiakkaat pysyvät liikennevälineessä koko matkan ajan ja poistuvat pääte pisteessä, joka on sama kuin lähtöpiste.

Tähän saakka koronapassin valmistelussa lähtökohtana on ollut, että passi toimii vaihtoehtona rajoitteille. Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (jatkossa PAM) on pitänyt aiemmissa kuulemistilaisuuksissa tärkeänä, että passin käyttö ei saa hidastaa rajoitteiden purkamista ja pitää tätä edelleen hyvänä lähtökohtana lain valmistelussa. PAM on aiemmissa lausunnoissaan¹ painottanut kuitenkin myös koronapassin käytön kartoittamisen tarpeellisuutta, sekä mahdollisten mallien luomista passin käyttötapojen laajentamiseen. PAM on lausunnoissaan avannut, että pitää tärkeänä erityisesti tavoitetta laajentaa koronatodistuksen käyttötapoja varsinkin sellaisissa tilanteissa, jossa terveysturvallisen ympäristön tarjoaminen olisi keino palauttaa kysyntää myös rajoitusten ulkopuolella oleviin yrityksiin.

PAM pitää ensisijaisen tärkeänä, että jos nyt tehtävät toimet eivät riitä hillitsemään Suomen koronaepidemiaa vaan tarvitaan uusia toimia, tulee uudet toimet tehdä siten, että ne eivät kohdistu yhteen alaan kertaantuvasti kuten nyt on ollut. Tällä hetkellä erityisesti ravintola-alan työntekijät ovat joutuneet kohtuuttomasti kärsimään jatkuvista ravintola-alaa koskevista rajoitteista. PAM

¹ <https://www.pam.fi/media/1.-materiaalipankki-tiedostot-nakyvat-julkisessa-materiaalipankissa/lausunnot/01lausunnot-2021/pamin-lausunto-ravitsemistoiminnan-rajoittamista-koskevasta-asetusvalmistelusta.pdf>

Lausunto 11.1.2022

VN/32784/2021

Lausunto annettu [lausuntopalvelussa](#):

muistuttaa, että koronaepidemian johdosta asetetuilla ravintola-alaa erityisesti koskevilla rajoituksilla on pitkäaikaisia vaikutuksia kriisitoimialojen työntekijöiden toimeentuloon, kun merkittävä osa heistä on joutunut purkamaan säästöjään tai velkaantumaan välttämättömien menojen kattamiseksi lomautusten ja irtisanomisten myötä. Työntekijöiden toimeentuloon kohdistuvien tukitoimien puute on myös heikentänyt esimerkiksi matkailu- ja ravintola-alan vetovoimaa, kun alalla työskentely koetaan oman toimeentulon kannalta riskialttiina.

Tämän vuoksi PAM katsoo, että koronapandemian hillintään on rakennettava uusia välineitä ja etsittävä sellaisia ratkaisuja, jotka mahdollistavat terveysturvallisen yhteiskunnan avaamisen laajasti. Pandemia on kestänyt jo lähes 2 vuotta ja on kestänyt, että aallosta toiseen pandemiaa yritetään ratkaista samoilla välineillä, joissa ravintoloiden rajoittaminen on ollut keskeisessä asemassa. PAM katsoo, että myös ravintola-alan työntekijöillä tulee olla mahdollisuus ja oikeus tehdä työtään myös pandemian aikana. Tämä työ tulee kuitenkin voida tehdä kaikkialla terveysturvallisesti ja siksi PAM katsoo, että yrityksille tulee pikaisesti antaa uusia välineitä työn teon ja yrityksen toiminnan mahdollistamiseen. PAM katsoo tämän vuoksi, että on hyvä selvittää esityksen osoittamalla tavalla, kuinka koronatodistuksen käytön laajennus tulisi vaikuttamaan yhteiskunnan eri osa-alueilla.

PAM kiittää ministeriötä esityksen tämänhetkisestä valmistelusta ja mahdollisuudesta lausua nyt esillä olevaan malliin koronatodistuksen käytöstä. PAM haluaa kuitenkin huomauttaa, että esitysluonnos on vielä puutteellinen monelta osin ja tarpeettoman suuri määrä esityksen vaikutusarvioinneista (mm. 4.2. ja 13. kappaleen useat alakohdat) on jätetty täytettäväksi vasta lausuntokierroksen jälkeen tai sen aikana kuten esityksessä huomautetaan. Tällainen toimenpide vaikeuttaa mahdollisuuksia kommentoida esitystä sen tarvitsemalla laajalla skaalalla. PAM korostaa, että työpaikkojen turvaamiseksi sekä työntekijöiden ja asiakkaiden suojelemiseksi elinkeinonharjoittajilta ja työnantajilta edellytettävät toimenpiteet on kuvattava laissa mahdollisimman yksiselitteisesti ja selkeästi, jotta kaikilla elinkeinonharjoittajilla on mahdollisuus noudattaa lakia. Tämän vuoksi PAM toivoo voivansa lausua aiheesta uudelleen osana tulevaa valiokuntatyöskentelyä kun nyt käsittelyssä olevaa esitystä on oleellisilta osin täydennetty.

PAM haluaa kiinnittää lausunnossaan huomiota seuraaviin esityksen osuuksiin:

- **Työntekijöiden turvallisuuden takaaminen**
- **Ravintoloiden rajoitusten siirtäminen alueviranomaisille**
- **Koronapassin käyttöä valvovien työntekijöiden turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota**

Työntekijöiden turvallisuuden takaaminen

PAM	Jäsenyys ja liittyminen www.pam.fi	030 100 600	Service på svenska	030 100 640
Palvelualojen ammattiliitto Servicefacket	Jäsenten työsuhteasiat Työttömyyskassa	030 100 620 020 690 211	Arbetslöshetskassa Vaihe/Växel	020 690 211 020 774 002

Lausunto 11.1.2022

VN/32784/2021

Lausunto annettu [lausuntopalvelussa](#):

PAM pitää tärkeänä, että alan työntekijät voivat kokea olevansa mahdollisimman hyvin turvassa työpaikallaan ja ilman pelkoa, että vievät tarttuvaa tautia kotiin läheisilleen. Uudet laajat rajoitukset vaikuttaisivat suoraan palvelualojen työpaikkoihin ja jäsentemme toimeentuloon ja siksi PAM näkee tarpeellisenä luoda uusia toimintamalleja, jotta yhteiskunta voidaan pitää jatkossa auki. PAM painottaa, että on tärkeää, että kaikki suunniteltavat toimenpiteet rajoittavat palvelujen tarjoamista ja elinkeinotoiminnan harjoittamista vain sen verran, kuin on välttämätöntä asiakkaiden ja työntekijöiden terveysturvallisuuden kannalta. Rajoitusten negatiiviset vaikutukset työllisyyteen on myös huomioitava hallituksen koronatukitoimissa mukaan lukien nyt esillä oleva koronatodistuksen laajennus.

Työnantajalla on työturvallisuuslain perusteella myös velvollisuus suojella työntekijöitään kaikelta työssä terveyttä uhkaavalta. Tältä osin PAM näkee koronapassin vapaaehtoisen käytön myös mahdollisuutena toiminnanharjoittajan taata työntekijöiden turvallisuus haastavassa pandemiatilanteessa vaatimalla asiakkailtaan koronatodistusta.

PAM katsoo, että oikein rakennettuna koronapassin laajempi käyttö tulee tukemaan yritysten mahdollisuuksia ennakoida ja suunnitella toimintaansa yhdessä yrityksen työntekijöiden kanssa aikaisempaa paremmin.

Ravintoloiden rajoitusten siirtäminen alueviranomaisille

Esityksessä ehdotetaan, että vapaaehtoisuuden lisäksi aluehallintovirasto voisi velvoittaa päätöksessään toiminnanharjoittajia edellyttämään EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä. Säännöksen soveltamisala on laaja ja kattaa käytännössä kaikki asiakastilat. Jos esitys tulee menemään tällaisenaan eteenpäin, pitää PAM ensisijaisen tärkeänä, että tällöin myös ravintoloita koskevat rajoitukset siirretään kokonaan alueviranomaisten päätettäväksi. PAM ei pidä hyvänä, että ravintoloiden rajoituksia voitaisiin säädöksen läpi mennessä säätää kahdella eri tasolla. PAM pitää yhdenvertaisuuskysymyksenä sitä, että ravintoloiden rajoituksia katsottaisiin jatkossa osana kaikkia alueellisia rajoitustoimenpiteitä. PAM katsoo, että kaikki tehtävät rajoitukset tulee jatkossa suhteuttaa muihin tehtäviin päätöksiin aluekohtaisesti, jotta voidaan varmistaa alojen yhdenvertainen, oikea-aikainen sekä oikeasuhtainen kohtelu kaikissa tilanteissa.

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto 11.1.2022

VN/32784/2021

Lausunto annettu [lausuntopalvelussa](#):

Koronapassin käyttöä valvovien työntekijöiden turvallisuuteen on kiinnitettävä huomiota

Koronapassin osalta PAM pitää lisäksi tärkeänä, että todistusten tarkastamista tekevien palvelualan työntekijöihin kohdistuvaan aggressiiviseen käytökseen koronapassin tarkastamiseen liittyen puututaan tehokkaasti myös valtiovallan toimesta sekä etsitään toimivia keinoja passin tarkastamiseen ensimmäisessä asiakaskontaktissa. PAM kantaa huolta siitä, että koronapassin käytön lisääntyessä vapaaehtoisen käytön myötä, tulee myös aggressiivinen palvelualaan henkilökuntaan kohdistuva käytös lisääntymään entisestään.

Helsingissä 11.1.2022

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
Annika Rönni-Sällinen
puheenjohtaja

Lisätietoja:

Eveliina Reponen
yhteiskuntasuhteiden vastaava
puh. +358438267960
eveliina.reponen@pam.fi

PAM	Jäsenyys ja liittyminen www.pam.fi	030 100 600	Service på svenska	030 100 640
Palvelualojen ammattiliitto Servicefacket	Jäsenten työsuhteasiat Työttömyyskassa	030 100 620 020 690 211	Arbetslöshetskassa Vaihde/Växel	020 690 211 020 774 002